

—¡Que es fret aquet gel!
—V això que som al istiu; figurat al hivern.

Notes d'istiu

EN venint l'istiu, ja se sab: tothom, qui més qui menys, es prepara a rèbrel ab la mateixa adversió que's reben als didots de la canalla.

Ja tenia rahó aquell que deya:

—Tot lo de l'istiu, per naturalesa, es antipàtich: desde'ls mosquits y corregudes de toros, fins a la fortor de peus suats y'l gust de tomàquets madurs; antipaties que no son pas compensades ni per la frescor dels mantecados, ni per la frescura dels vestits de les senyores.

En efecte, tots ens proveim ja per endavant, dels artefactes apropòsit pera aminorar els efectes de la temperatura, tals com ombres, parassols, vanos, ventalls, ventiladors, banyeres, regadores, jipijapes, balancins y espantamosques. Els que ho poden fer, hi afegixen una maleta y un passatge de ferrocarril.

Ab l'escalfor venen tots els mals. Gent que a l'hivern no's queixen de res, a les primeres alenades d'istiu, ja comensan a gemegar o a badallar.

Als que volen anar a Ribes o a Cardó, els hi vé un mal de ventre que'ls recargola: als que pensen visitar Puigcerdà o Argentona, ja uns quants dies abans, els hi vé una gran desgana y debilitat; els entusiastes de La Garriga o de Caldes de Montbuy, se presenten ferits; als que tenen intenció de anar a La Puda o a Vallfogona, els hi surten *grans*, petits y grans, desde'l dit xich del peu, fins a la punta del nas.

Les noyes que volen casarse, segueixen desde Sant Hilari a Tona, y no's posen bones fins que troben la «Panacea Universal» en forma d'un promès rich y guapo. Per més que molts casoris concertats a fora, en arribant a Barcelona, *si te he visto no me acuerdo*. Les senyoretas, a fora, no prenen ni banys ni aigües, ni cosa que s'hi assem-

bli, sinó'l *peu* a les seves correligionaries, y la *pinta* als del bando contrari, als homes.

Ab els compliments y monades, ab les festes, concerts y balls que diàriament amenisen la seva estada als establiments y poblacions estiuenques, esquiven als malaits autèntichs y enmalalteixen als sans. Als joves, principalment, els hi fan venir palpitations de cor o anèmia cerebral.

Sort que moltes voltes l'afició de les filles d'anar a fora, està en relació inversa ab la bossa dels pares.

—*Papà*,—deya dies en-rera una d'elles,—fa temps que no tinch apenes gana; potser si anéssim a pendre les aigües...

—¡Ca! Això son quientos. Les aigües no més son bones pera la set.

—Però, *papà*, es que no'm puch empassar res. L'any passat a Caldetes...

—No cal que t'escarrassis. Jo tampoch me puch

empassar que tu y ta mare se n'anèu a fora a mal-gastar mentres jo treballi aquí com un negre.

Ab tot, jo crech que això de les aigües bones pera fer venir gana, son un *papa-dinero*, inventat pels pagesos pera pescar forasters.

Y sinó, escoltin. A un parell d'hores de Puigcerdà, hi hà una font de molta anomenada per aquet mal. (Ne dich mal del no tenir gana, per més que soch del parer que'l mal es tenirne massa). Pera semblar més llegítima, aprop no hi hà cap fonda, donant entenet, aixís, que no s'hi guanyarien la vida. Donchs be, a n'aquesta font, que per cert no hi va cap funcionari públich,—aquets no'n pateixen may de desgana,—una volta hi vaig anar y ab tot y bèurem una dotzena de gots d'aquella aigua miraculosa a la carrera, la fam no va comparèixer.

—Company, —vaig dir a un del poble, —me sembla que aquesta aigua no es tan bona com dièu.

—¡Oh, segons y com! ¿Vostè ha vingut a peu o a cavall?

—A cavall, ab el cotxe. ¡Si que hauria suat a peu!

—Donchs, si vol agafar gana hi ha de venir a peu. Y sinó, un altre dia pròbiho. Veurà com bò y venint ja n'agafarà; no caldrà pas que prengui l'aigua.

Y per més que sembli inverossimil, fou veritat. Desde fa tres o quatre anys, la gran moda es anar a Caldes de Malavella, vulgarment conegut per «Vichy Català», no solzament per la bondat de les seves aigües, sinó pel sobrenom. Fa tan aristocrata dir:

—Vaig a Vichy. (El *Català* se'l deixen a casa).

Fins aquet nom té imitadors y competidors. Pera no ser menys, els infelissos vengonyants que a l'istiu no's mouen de ciutat y que'ls vespres van a seure a les cadires del Passeig de Gracia, titulen posposament aquell tros de carrer: El Vichy Castellà.

Per més que aquets plagis no son cap novetat.

Alguns us diràn:

— Me'n vaig a Fransa.
Y allà ahont van es a la Fransa-nica, sota Montjuich.
Com aquell que sempre deya:

— Jo soch de Pekin
Y no era xino, sinó del Poble Nou.

Jo tinch un amich castellà,
— ¿eh, quin luxu? — que temps enrera li vaig dir:

— ¿Què tal, te proba l'estiu?
— *Chico, mucho calor. Tengo unas ganas de meterme en el agua... Mañana me voy a San Sebastián.*

— Dítxós tu, que't fas ab l'aristocràcia y veuràs als reys d'aprop.

¡Al cap d'uns quants dies me'l trobo als banys de *San Sebastián* de la Barceloneta!

N'hi hà moltes de persones que volen aparentar més de lo que son. Algunes senyores d'aquestes de *quiero y no puedo*, sentirèu que devegades diuen:

— Ara el metge diu que haig de pendre un mes seguit les aigües de Cestona.

— ¡Sí que li surtirà car aquest istiu!

— Sí, miri: Cada ampolla d'aigua val sis rals y pera anar be, diu que n'haig de pendre una cada setmana...

Una volta hi havia un gendre molt econòmich que no's volfa moure may de Barcelona, però la seva dona y sa mare segueixen cada temporada totes les fonts y fondes de fora.

— Rafel, aquest any anirem a Caldes.

— ¡Mala-vella! — murmura entre dents el pacient jove.

— ¿Què dius? ¿Què dius? ¡Poca pena!

— ¡De Malavella, deya Caldes de Malavella!

— ¡Ah! me pensava...

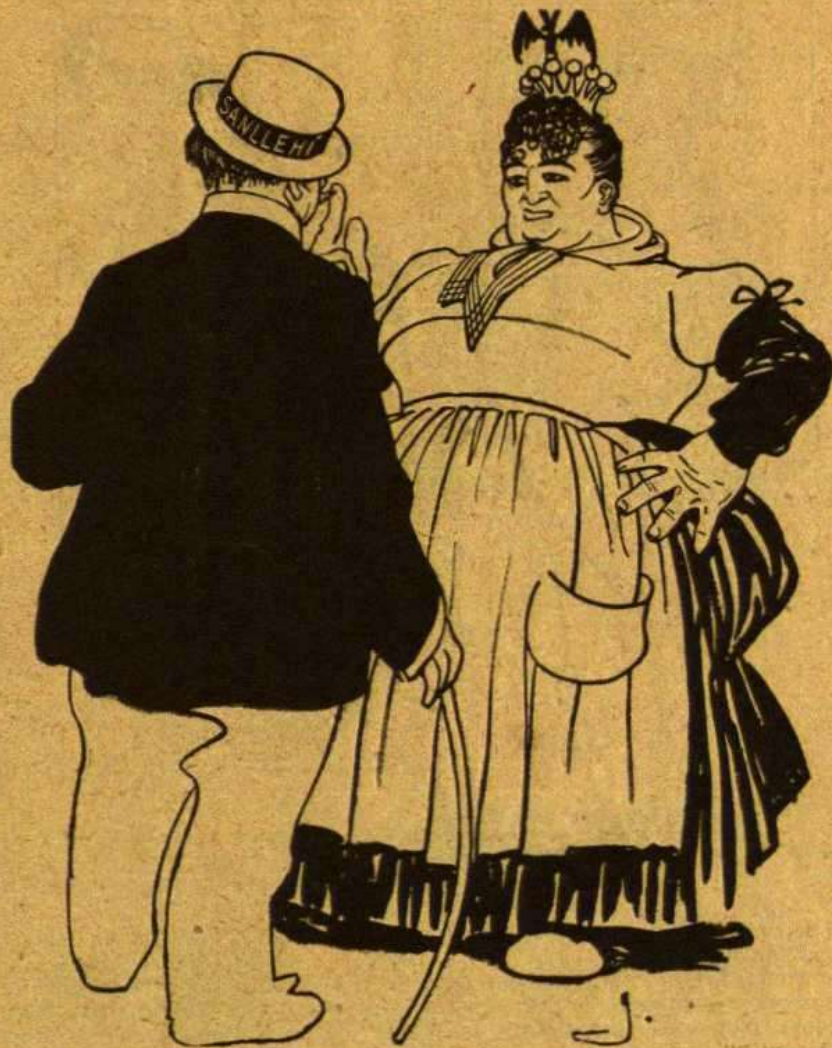
Això d'anar a fóra es una moda bastant tonta. Persones que a Barcelona no'ls hi mancaria cap comoditat, se'n van als poblets a sofrir mil imperitjencies y sovint més calor.

— Si vas a fóra, ja estaràs beh fresch—deya temps enrera, a un enginyer conegut, (¡oh!) que hi anava pera avensar quartos.

— Es lo que busco, estar fresch, que creu (¡ah! ens tutejem) que'm convé ab aquestes sofocacions caluroses y irresistibles que pateixo.

Però després he sapigut que la gran sofocació l'ha tinguda quan en el Balneari li han presentat el compte. ¡Una sofocació que l'ha deixat *glassat!* Lo mateix que un *mantecao helao* de 5 cèntims.

El cas no es pera menys: sino, vostès mateixos jutgin. A continuació van dues llistes: la primera es la factura de la fonda; la segona es la de lo que aquí Barcelona havia gastat la setmana anterior ab igual satisfacció.

LA FLACA DEL CANDIDAT A L'ALCALDÍA

—Alerta, senyor Santlehy, que l'Alcaldia no es cosa de *joch*.

Llista del Establiment

Metge (obligació de pagarlo encara que no's necessiti)	10	ptes.
Set dies d'habitació (5. ^a classe)	21	»
Set dies de desdijuni (taula de 5. ^a)	14	»
Set dies de dinar y sopar (taula de 5. ^a)	49	»
Set cafès	5'50	»
21 gots d'aigua mineral	5'25	»
Cotxes per anar a la font	7	»
Set banys	24'50	»
Propina al Cambrer y al Banyista	10	»
Mes, el passatge del Carril (5. ^a classe)	25	»
TOTAL	169'25	ptes.

Llista Comparativa

Un número de ¡Cu-Cuti!	00'10	ptes.
7 dies de llit (1. ^a classe)	21	»
7 dies d'esmorzar 1. ^a classe		
7 dies de dinar y sopar (1. ^a classe)	1'75	»
7 cafès (ab orquesta)		
21 gots de vi natural	1'05	»
Tranvies per anar als banys	0'70	»
7 banys a l'Astillero	1'75	»
Propines	0'00	»
1 vano y 2 mantecados	0'80	»
TOTAL	26'95	ptes.

Reparin quina diferencia: ¡142 pessetes y 30 cèn-

—Me conviene el mundo para mañana.
—En dos días no puede ser, hombre. Dios hizo el mundo con siete y usted quiere que yo lo haga con dos?

tims! ¡Ah Y estar molt més ben servit a n'aquí que a n'allà.

Menys mal, els que ho poden fer y tenen una torreta pels voltants de Barcelona, que fentse ells mateixos la vida, estan com a casa. Per més, que segons el senyor Frederich, acreditat vetes y fils del carrer de Carders, també això s'va desnaturalisant.

—Abans, deya ell, era una delicia estiuejar a Sant Gervasi. La correspondencia tenia de venir franquejada ab un *sello* de quinze cèntims com si fossiu a Camprodón, a Berga o al mateix Escorial. ¡Sant Gervasi de Cassoles! Ab l'agregació ens van matar aquet rumbo: avuy «Interior» y deu cèntims! Sols ens faltava que'ns treguessin els carrils y que hi possessin tranvies. El poder dir:—Dispèn-sim, me'n vaig corrents a l'estació, que'l tren m'escaparà, ¡donava una importància! Adeussiau, il·lusions: tan se val que no'm mogui dels voltants de la botiga, pera anar en tranvia...

El primer dia que va córrer l'elèctric del carrer de Balmes, el senyor Frederich va morir del tras-torn.

Pera no venirnos de nou, no hi hà com els que sols estem acostumats a estiuejar a l'eixida de casa: ¡aixís, fora desenganyats!

P. MAURÍ RIBAS.

Ja torno a ser aquí

— ¡Altra vegada aquí! — ¡Ja ha tornat de la Havana! — ¡Vostè va y vé d'Amèrica com si anés a la Bonanova!

Totes aqueixes exclamacions y altres per l'istil he d'escoltar desde que he tornat a Barcelona, cada vegada que pel carrer trobo alguna persona coneguda.

Ningú's pot avenir de que havent embarcat per la Antilla major el dia 24 de Janer d'aquet mateix any, hagi rodat el mon y tornat a ser al Born, el dia 24 de Juny pròxim passat.

—Y ¿què hi va anar a fer vostè al'Havana en tan poch temps? —me preguntava ahir un curiós més atrevit que'ls altres.

—Res, li vaig contestar, —se m'havien acabat els cigarrós y vaig pensar: fet y tret valdrà més que t'arribis a l'Havana, que allí's trobaràs més bons y més baratos que'ls que aquí ven la Tabacalera, que son un càstich.

Però ¿que'ls semblen poch cinch mesos? En cinch mesos hi hà temps per tot. Jo, en els cinch mesos que faltava de Barcelona, no solzament he vist la Havana, ahont n'hi he passat tres, sinó que he visitat Valencia, Alacant, Torrevieja, Málaga, Cádiz, Vigo, la Coruña, Santo Domingo, Santiago de Cuba, Guantánamo, els Estats Units, l'Havre y París. Ja no'm falta més que veure Reus, Londres y Sant Petersburg.

Al arribar a Barcelona vaig pendre un cotxe per anar desde la estació de Fransa a l'Hotel Peninsular del carrer de Sant Pau. Eren les onze del matí y feya un dia d'àngels. Distret anava jo contemplant els principals edificis de la ciutat, quan de prompte observo que'ls balcones de la Rambla y dels principals carrers estaven plens de gent, y m'adono també d'una gran bellugadissa, que'm va recordar allò que diuen els *marineritos de la Gran-via: pañuelos que se agitan sin cesar*. Encara que soch molt curt de vista, al fixarmi més, me vaig convèncer de que eren mans y mocadors que *s'agitaban*, y aleshores m'ho vaig explicar tot.

Aquella gent s'estava al balcó per mi; aquells mocadors se bellugaven per mi. Allò era una manifestació de simpatia que'm feya'l poble de Barcelona per festejar la meva arribada y era precís correspondre a tanta cortesia.

Emocionat, casi eternit, vaig trèurem el mocador més net que portava a la butxaca y vinga *agitarlo* per la portalleta del carruatge, saludant als que'm saludaven. Però ¡oh, desencant! ¡Oh, terrible desilusió! Dos puntes de cigarro apagat y una cascada de pols, que'm van caure sobre'l bras, que tenia fora del cotxe, me varen fer tornar a la realitat. No eren mocadors lo que's bellugava, eren alfombres y llensols que les minyones de servey espolsaven sobre'ls inofensius tranzeunts de la vía pública.

Baixo'ls ulls contrariat y avergonyit, y allavors m'adono de lo bruts que estan els carrers, convertits en escombraries per incumpliment de les Or-